

**HAZIR GİYİM VE KONFEKSİYON
SEKTÖRÜ AÇISINDAN POLONYA
ÜLKE RAPORU**

ULUDAĞ İHRACATÇI BİRİKLERİ

ARGE ŞUBESİ

2024

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	4
Başlıca Sosyal Göstergeler	4
Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar	4
Coğrafi Konum.....	4
Siyasi ve İdari Yapı	5
Nüfus	6
2. GENEL EKONOMİK DURUM	7
Temel Ekonomik Göstergeler	7
3. DIŞ TİCARET	10
Genel Durum	10
Ülkenin Dış Ticareti.....	10
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret	10
Polonya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar).....	10
Polonya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)	11
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret	12
Polonya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar).....	12
Polonya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)	13
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	14
Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü	14
5. TÜRKİYE ile TİCARET.....	14
Türkiye-Polonya Dış Ticareti.....	14
Türkiye'nin Polonya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)	15
Türkiye'nin Polonya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)	16
6. POLONYA HAZIR GİYİM VE KONFEKSİYON PAZARI	17
Polonya'nın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1000 \$)	17
Polonya'nın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı Yaptığı Başlıca Ürünler (1000 \$)	17
Polonya'nın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1000 \$)	18
Polonya'nın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatı Yaptığı Başlıca Ürünler (1000 \$)	18

7. POLONYA PAZARININ ÖZELLİKLERİ	19
Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları	19
Dağıtım Kanalları	20
Tüketici Tercihleri	22
Ulaştırma ve Taşımacılık Maliyetleri.....	23
Yatırım Teşvikleri	24
Kamu İhaleleri.....	24
KAYNAKÇA	26

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Polonya Cumhuriyeti
Nüfus	37 milyon
Yüzölçümü	312 685 km ²
Dil	Lehçe
Din	Katolik (%95), Protestan, Ortodoks ve diğerleri (%5)
Başkent	Varşova
Başlıca şehirleri	Varşova, Krakow, Lodz, Wroclaw, Poznan, Gdansk
Yönetim Şekli	Parlementer Demokrasi
Devlet Başkanı	Andrzej Duda
Para Birimi	Zloti (Zl)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar

Avrupa Birliği (AB), NATO, Birleşmiş Milletler (BM), Baltık Denizi Devletleri Konseyi (CBS), Orta Avrupa Serbest Ticaret Anlaşması (CEFTA), Uluslararası Para Fonu (IMF), Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO), Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu (UNICEF), Dünya Sağlık Örgütü (WHO), Dünya Ticaret Örgütü (WTO), Orta Avrupa İnisyatifi (CEI), Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü (OECD), Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO), Vişegrad Dörtlüsü

Coğrafi Konum

Yaklaşık 312 bin kilometrekarelik yüzölçümü ile Avrupa'nın 8. dünyanın 69. büyük ülkesi olan Polonya Orta Avrupa'da batıda Almanya, güney batıda Çek Cumhuriyeti, güneyde Slovakya, kuzey doğuda Rusya ve Litvanya, doğuda Beyaz Rusya, güney doğuda Ukrayna ve kuzeyde Baltık Denizi'ne komşudur. Ülke genellikle düz ovalardan oluşmakta olup, güney kıyısı boyunca da dağlar sıralanmaktadır.

Polonya sınırlarının toplam uzunluğu 3 511 km'dir. Bunun 3 071 km'si kara sınırları, 440 km'si ise deniz sınırlarıdır. Polonya'nın güneyinde, Baltık Denizi kıyısında 770 km'lik bir kıyı şeridi bulunmaktadır.

Ülkenin en yüksek noktası 2 499 metre ile Tatra sıradağlarındaki Rysy Dağıdır. En alçak noktası ise, Raczki Elblaskie köyü olup, deniz seviyesinin 1,8 metre altındadır.

Başlıca nehirleri Vistül (1 047 km), Oder (854 km), Warta (808 km) ve Bug (772 km) nehirleridir.

Ayrıca ülkede alanı bir hektarın üzerinde 9 300 adet göl bulunmaktadır. Bunlar arasında en büyüğü 11 383 hektar alanla Sniardwy Gölü'dür. Ülkenin %30'u ormanlarla kaplı olup, orman ağaçları arasında, çam, meşe, huş ve üvez en önemli türlerdir.

Siyasi ve İdari Yapı

17. yüzyılda Avrupa'nın en güçlü devletlerinden biri olan Polonya 18. yüzyılda giderek zayıflamaya başlamış olup, bu zayıflıktan yararlanan Rusya, Avusturya ve Prusya tarafından 1772-1795 yılları arasında paylaşılarak Avrupa haritasından silinmiştir. Bu tarihten sonra Polonya'nın tekrar bir devlet kurması ancak 1. Dünya Savaşı'ndan sonra 1918 yılında mümkün olmuştur. 1939 yılında Nazi Almanyası tarafından işgal edilen ülke, 2. Dünya Savaşı'nın bitmesinden sonra Doğu Bloku ülkelerine katılmış, hatta bu ülkeler arasında kurulan Varşova Paktı 14 Mayıs 1955 tarihinde Polonya'nın başkenti olan Varşova'da imzalanmıştır.

Polonya'da komünist yönetim, 4 Temmuz 1989 tarihinde ülkede yapılan ilk serbest seçimlerde Solidarnosc (Dayanışma) Partisi'nin büyük bir zafer kazanması ile sona ermiştir. 1990 yılında Lech Walesa Cumhurbaşkanı seçilmiş, Varşova Paktı'nın dağılması ve Sovyet ordusunun ülkeden çekilmesi ile Polonya'da Batı ile bütünleşme dönemi açılmıştır. Ülke 1990 yılında NATO'ya, 1 Mayıs 2004 tarihinde ise Avrupa Birliği'ne katılmıştır.

Ülkenin yönetim şekli cumhuriyettir. Yasama görevini üstlenen ve 460 üyeli parlamento ve 100 üyeli senatodan oluşan ikili meclis, 4 yılda bir yapılan seçimle işbaşına gelmektedir.

Polonya'da cumhurbaşkanı 5 yıllık süre için doğrudan seçimle işbaşına gelmektedir.

İdari Birimler: Ülke 16 idari bölgeden (voyvodalık) oluşmaktadır. Bunlar, Wrocław, Bydgoszcz/Torun, Łódź, Lublin, Gorzów Wielkopolski/Zielona Góra, Kraków, Varşova, Opole, Rzeszów, Białystok, Gdańsk, Katowice, Kielce, Olsztyn, Poznań ve Szczecin'dir. Bu idari bölgeler de 379 ilçe ve 2478 komünden oluşmaktadır.

Ülkenin idaresi, merkezi ve yerel olarak ikiye ayrılmıştır. Merkezi idarenin yapısında Bakanlar Kurulu tarafından yönetilen idare organları bulunmaktadır.

Nüfus

Polonya'nın nüfusu 2024 yılında 37 milyondur. Nüfusun %61 şehirlerde, %39 kırsal bölgelerde yaşamaktadır.

Polonya nüfusu etnik özellikleri açısından incelendiğinde, Avrupa'daki en homojen halklardan biridir. Nüfusun %98'inden fazlası Polonya kökenli olup, diğer etnik gruplar ise Alman, Ukraynalı ve Belaruslu'dur.

Polonya Merkez İstatistik Bürosu verilerine göre; 2014 sonu itibariyle 7,3 milyon Polonyalı emeklilik yaşının üzerinde bulunmaktadır. Bu rakam Polonya'nın tüm nüfusunun yüzde 19'una denk gelmektedir. Söz konusu nüfusun 5 milyonu kadın olup, 2025 yılında emeklilik yaşının üstündeki nüfusun 8,2 milyona çıkması beklenmektedir. 2050 yılında ise 11 milyona çıkarak nüfusun %32,7'sini oluşturacağı tahmin edilmektedir.

Doğal Kaynaklar

Polonya taşkömürü, linyit ve bakır başta olmak üzere önemli maden kaynaklarına sahip bir ülkedir. Polonya'da madencilik ve taş ocakları sanayi üretiminin %4,9'unu oluşturmaktadır. Taşkömürü toplam sanayi satışlarının %2,8'ini ve sanayi istihdamının ise %4,7'sini oluşturmaktadır. Taşkömürü ve linyit rezervleri bakımından dünya sıralamasında 5. konumda bulunan ülkenin 43 milyar ton taş kömürü rezervinin olduğu tahmin edilmektedir. Polonya kömür endüstrisi aşırı kapasiteye sahip olup, devlet yardımlarıyla önemli ölçüde sübvansede edilmiştir. Üretilen kömürün 1/3'ü enerji amacıyla kullanılmaktadır. Madencilik verimliliğini artırmak için yeniden yapılanma gereklidir. Ayrıca, dünyadaki üçüncü büyük bakır madeni Polonya'dadır. Öte yandan, sülfür, çinko, kurşun, gümüş, magnezyum, kaolin, kil, potas ve tuz rezervleri mevcuttur.

Polonya'nın bakır ve gümüş madenleri işleme kompleksi KGHM, Polska Miedz adlı özel firma tarafından işletilmekte olup, dünyanın en büyük dokuzuncu büyük bakır ve üçüncü en büyük gümüş üreticisi konumundadır. Yıllık 533 000 ton bakır, 1 215 ton gümüş üretilmektedir. Üretimin tamamına yakını Asya ülkelerine ihraç edilmektedir.

Madencilik sektörü ithalatında ham petrol, petrol mamulleri, doğal gaz, demir, alüminyum cevheri, azot, gübre, fosfor ve potasyum önem taşımaktadır. İhracatta ise, taşkömürü ve türevleri, bakır, petrol ürünleri, demir ve alaşımları, azot ve gübre, gümüş, alüminyum, tuz ve sodyum bileşikleri öne çıkmaktadır.

Maden ve petrol yataklarının işlenmesi, Çevre Koruma, Doğal Kaynaklar ve Ormancılık Bakanlığı tarafından yürütülen 1994 tarihli Jeolojik ve Madencilik Yasasına göre düzenlenmektedir. Maden çıkarma hakkı altı yıllık süreler için verilir. Üretim süresi ise uzatmaya tabi olmak üzere otuz yıldır.

Polonya Jeoloji Enstitüsü (www.pgi.gov.pl/mineral_resources/), ülkenin tüm maden kaynaklarını ve rezerv miktarlarını izlemekte ve yıllık raporlarla açıklamaktadır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar)milyar \$)	688,25	808,44	844,62	884,58	937,79	984,45	1 022,94	1 063,49
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar-%)	5,3	0,2	3,1	3,5	3,3	3	3	3
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar-\$)	18 278	21 996	23 014	24 144	25 646	26 976	28 087	29 259
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	14,4	11,4	5	5	3,6	2,9	2,5	2,5
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	-2,4	1,6	0,7	-0,2	-0,5	-0,6	-0,8	-1
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	2,9	2,8	2,9	3	3	3,2	3,3	3,3
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	49,3	50,8	55,1	57,7	59,5	61,4	62,6	63,9

Kaynak: IMF

*: Tahmin

Polonya önemli ölçüdeki yüzölçümü, nüfus ve ekonomik potansiyeli ile orta büyüklükte bir Avrupa ülkesidir. GSYİH'da son yıllardaki artış nedeniyle dünya ekonomisindeki önemi ve payı yükselmektedir. Özelleştirme uygulamaları neticesinde, ülke Merkezi ve Doğu Avrupa Ülkeleri içerisinde en fazla doğrudan yabancı sermaye yatırımlarına konu olan ülke durumundadır.

Polonya ekonomisini etkileyen en önemli gelişme, 1 Mayıs 2004 tarihinde gerçekleşen AB tam üyeliğidir. Polonya'nın AB'ne katılım öncesi ekonomi politikası, hızlı ekonomik büyüme, işgücü piyasasını canlandırma ve istihdamı artırma ve ülkenin kalkınması için AB fonlarının etkin kullanımı

üzerinde odaklanmıştır. Bu hedeflere ulaşılabilmesi açısından, girişimciliğin geliştirilmesi, inovasyon, altyapının iyileştirilmesi, kırsal kalkınma, merkezi otoritenin yerel yapılara devredilmesi, devlet mülkiyetindeki işletmelerin özelleştirilmesi ve yeniden yapılandırılması yöntemleri üzerinde durulmuştur.

AB üyeliği ile birlikte Polonya, AB üyesi ülkelerin ekonomi politikalarının koordine edilmesi çalışmalarına dahil olmuştur. Bu çerçevede, Polonya AB'nin Genel Ekonomi Politikası ilkelerini gözetmek durumunda olduğu gibi, Ecofin (Ekonomik ve Mali İşler) Konseyi'nin detaylı tavsiyelerini uygulamak durumundadır. AB'nin Anayasası niteliğindeki Lizbon Antlaşmasının 1 Aralık 2009 tarihinde yürürlüğe girmesiyle birlikte, Polonya'nın dış politika alanındaki yetkileri giderek artan ölçüde AB'ne devredilmektedir. Bu itibarla, Polonya AB üyeliği sonrasında Ekonomik Bütünleşme Programı hazırlayarak uygulamaya koymuştur. Söz konusu program, Polonya'nın ekonomik verilerinde AB'nin eski üyelerine göre olan farklılıkların, bir başka ifade ile düşük sermaye birikimi, düşük verimlilikle çalışan tarım sektörünün istihdamdaki payının yüksekliği ve sanayi sektöründeki teknolojik altyapının yenilenmesi ihtiyacından kaynaklanan olumsuzlukların bertaraf edilmesine yöneliktir.

Polonya, AB'ne üyeliğini izleyen dönem içerisinde ekonominin modernizasyonu, yaşam standartlarının yükseltilmesi ve işsizliğin azaltılması bakımından önemli gelişmeler kaydetmiş, makroekonomik istikrar ile birlikte yüksek büyüme hızları yakalamıştır. Polonya'nın AB tek pazarına entegrasyonu, malların ve sermayenin serbest dolaşımı ve yatırım ortamını iyileştiren diğer reformlar, Polonya'ya yüksek miktarlarda AB ve üçüncü ülkeler kaynaklı sermayeyi getirmiştir.

Ekonomik altyapının modern sanayinin ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde yenilenmesi ihtiyacı da kamu bütçesinde ödeme güçlükleri yaratmıştır. Bu güçlükler büyük ölçüde AB'nin yapısal fonlarından yapılan transferlerle bertaraf edilebilmiştir.

Polonya ekonomisinin serbestleştirilmesi ve dünya pazarlarıyla bütünleşmesi Polonya'yı aynı zamanda dış şoklara daha açık bir hale getirmiştir. Ancak, AB üyeliğinin getirdiği ekonomik istikrar, yabancı yatırımcıların Polonya pazarına olan ilgisinin devam etmesi ve AB fonlarından temin edilen kaynaklar küresel mali kriz ve ekonomik durgunluğun etkilerinin diğer Avrupa ülkelerine göre daha az hissedilmesine imkan sağlamaktadır.

Pandemi sonrasında hızlı bir toparlanma süreci kaydeden Polonya ekonomisi bölgede çıkan savaşa ve küresel ekonomik gelişmelere rağmen 2022 yılını pozitif büyüme ile tamamlamıştır. Bölgede yaşanan belirsizlik ve 2023 yılı içerisinde ekim ayında gerçekleştirilen parlamento seçimlerine rağmen, Polonya ve AB düzeyinde alınan karar ve destek programları ile ekonomik resesyonun etkisinin sınırlı tutulması ve temel hedef olarak enflasyonun kontrol altına alınması öncelikli hükümet politikası olarak hedeflemektedir.

Artan enflasyon, reel ücretleri ve tüketimi baskılaması ve artan faiz oranları ve artan belirsizlik de yatırımların büyümesini zayıflatmıştır. Hükümet, 2022 için büyük bir mali teşvik programını benimsemiş ve artan enerji faturalarında tüketicilere yardımcı olmak için elektrik, gaz ve ısıtma üzerindeki katma değer vergisinde (KDV) geçici indirim gitmiştir. Bu önlemlerin harcanabilir gelirleri artırması ve tüketimde önemli bir bozulmayı önlemesi beklenmektedir.

Polonya'nın AB'deki ana ihracat pazarlarında devam eden yüksek enflasyon ve durgunluk nedeniyle ekonomik büyümesi 2023 yılında %0,2 olmuştur. Polonya'da ekonomik büyümenin 2024'te toparlanacağı tahmin edilmektedir. Ancak dış sektörün zayıf olması toparlanmanın boyutunu sınırlayacağı ve büyümenin 2024-29'de yıllık ortalama %3 civarında olacağı tahmin edilmektedir.

Rusya'nın Ukrayna'yı işgal etmesinden bu yana temelde ekonomide bir kötüleşme söz konusudur. Rusya'ya yapılan doğrudan ihracat, Polonya'nın GSYİH'sının yaklaşık %1,3'ünü oluşturmaktadır. Bu ihracatın 1/3 oranında düşmesi beklenmektedir. Ekonomideki bu sıkıntıların bir sonucu olarak enerji maliyetleri artmaktadır. Polonya toplam gaz ithalatının yaklaşık yarısını oluşturan Rusya'dan yaptığı tüm petrol ve doğal gaz ithalatını ikame etme planı hazırlamıştır.

Rusya'ya yönelik yaptırımların sürmesi ve ülkeye yapılan ihracatta uzun süreli bir düşüşe neden olması beklenmektedir. Çatışma devam ettiği sürece enerji fiyatları da yüksek kalacaktır. Hükümet, Rusya'nın doğalgazı kesmesinin ardından enerji ithalatını çeşitlendirirken, ekonomiyi Ukrayna'daki savaşın devam eden etkilerinden izole etmeyi amaçlayan programlar uygulamaya devam etmektedir.

Polonya, Rusya'nın Şubat 2022'deki işgalinin ardından Ukrayna'nın en güçlü destekçilerinden biri olmaya devam etmektedir. Ülkede yüksek oranda Ukraynalı mülteci bulunmakta ve yardım için çok önemli bir lojistik merkez görevi görmektedir. Bölgede savaşın

çıkmasıyla işgücü piyasasında yaşanan şokun etkisi 2023 yılı üçüncü çeyrekte normale dönmüş olup, özellikle Ukrayna'dan gelen göçmenin hizmet sektöründe çalışmaya başlaması işgücü piyasasında genişlemeye yol açmıştır. Halihazırda ülkeye yaklaşık 2 milyon Ukraynalı göçmen girişi gerçekleşmiş olup, yaklaşık 190 bin Ukraynalı göçmen Polonya işgücüne dahil olmuştur.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ülkenin Dış Ticareti

Polonya 2023 yılında 382 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirmiştir. İhracat yaptığı başlıca ülkeler ise Almanya, Çekya, Fransa, İngiltere ve İtalya'dır. Ülkenin ihracatında Türkiye %1,3 pay ile 18. sıradadır.

Ülkenin 2023 yılında ihraç ettiği başlıca ürünler sırasıyla karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil); otomobiller; oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçalarıdır.

2023 yılında ithalatı ise 370 milyar dolar olmuştur. Ülkenin ithalat yaptığı başlıca ülkeler ise Almanya, Çin, Hollanda, İtalya ve Rusya'dır. Ülkenin ithalatında Türkiye %1,4 pay ile 18. sıradadır. 2023 yılında ithal ettiği başlıca ürünler ise ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar); otomobiller; karayolu taşıtları için aksam ve parçalar; petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar ve tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan dozlandırılmış ilaçlardır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

Polonya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			317 832 125	342 844 658	381 541 619	100	11,3
1.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	14 268 782	15 089 400	18 189 270	4,8	20,5
2.	8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	8 744 073	9 544 944	13 042 189	3,4	36,6
3.	8703	Otomobiller	4 040 365	5 747 849	7 694 090	2	33,9
4.	9401	Oturmaya mahsus mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	7 366 716	4 063 556	7 381 209	1,9	81,6

5.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	6 817 663	5 842 530	6 943 835	1,8	18,8
6.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	3 809 714	4 522 992	6 881 806	1,8	52,2
7.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	6 843 965	7 892 383	6 716 886	1,8	-14,9
8.	8528	Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları	6 465 629	7 327 686	5 615 801	1,5	-23,4
9.	2402	Tütün/tütün yerine geçen maddelerden purolar, sigarillolar ve sigaralar	4 098 307	3 734 450	4 891 463	1,3	31
10.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	3 421 290	4 123 692	4 820 921	1,3	16,9
11.	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	3 206 925	4 510 885	4 451 197	1,2	-1,3
12.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	3 824 226	4 055 144	4 172 470	1,1	2,9
13.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	3 568 660	3 932 305	3 972 455	1	1
14.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	3 605 443	2 932 110	3 463 079	0,9	18,1
15.	3926	Plastikten diğer eşya	3 099 385	3 003 244	3 333 581	0,9	11

Kaynak: Trademap, Polonya Verileri

Polonya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%2023)	Değişim (%2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			335 451 322	358 592 597	370 101 778	100	3,2
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	11 327 938	16 647 142	15 418 574	4,2	-7,4
2.	8703	Otomobiller	10 269 867	11 483 259	15 118 136	4,1	31,7
3.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	8 689 148	8 985 745	11 566 927	3,1	28,7

4.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	4 880 046	9 028 782	9 334 573	2,5	3,4
5.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	5 739 152	5 948 598	6 865 408	1,9	15,4
6.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	6 507 557	3 000 221	6 793 426	1,8	126,4
7.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	5 079 128	5 258 400	4 955 778	1,3	-5,8
8.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	2 051 272	1 941 313	3 927 232	1,1	102,3
9.	8542	Elektronik entegre devreler	3 793 596	3 896 618	3 922 551	1,1	0,7
10.	8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	2 653 714	3 460 076	3 893 769	1,1	12,5
11.	2841	Oksimetalik veya peroksimetalik asitlerin tuzları	399 197	3 078 021	3 746 908	1	21,7
12.	2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	1 484 467	5 654 877	3 589 416	1	-36,5
13.	8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	3 099 497	3 432 522	3 478 411	0,9	1,3
14.	8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	1 949 574	2 252 045	3 089 000	0,8	37,2
15.	8701	Traktörler	2 921 753	956 583	3 035 424	0,8	217,3

Kaynak: Trademap, Polonya Verileri

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

Polonya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%2023)	Değişim (%2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		317 832 125	342 844 658	381 541 619	100	11,3
1.	Almanya	91 052 397	95 223 163	106 592 017	27,9	11,9
2.	Çekya	19 029 902	22 650 326	23 911 381	6,3	5,6
3.	Fransa	18 109 267	19 696 427	23 290 412	6,1	18,2
4.	İngiltere	16 137 559	16 490 587	19 084 220	5	15,7
5.	İtalya	14 125 728	15 802 478	17 385 912	4,6	10

6.	Hollanda	13 801 304	15 918 463	17 204 686	4,5	8,1
7.	Ukrayna	7 054 558	9 704 531	12 325 468	3,2	27
8.	ABD	8 682 724	10 033 013	11 896 638	3,1	18,6
9.	Slovakya	8 085 895	9 968 420	10 386 386	2,7	4,2
10.	İspanya	7 776 766	8 859 783	10 372 834	2,7	17,1
11.	İsveç	8 754 658	9 195 616	9 416 020	2,5	2,4
12.	Belçika	8 015 422	8 704 668	9 097 989	2,4	4,5
13.	Macaristan	7 993 459	8 825 076	9 097 611	2,4	3,1
14.	Romanya	6 401 917	7 199 600	7 946 651	2,1	10,4
15.	Avusturya	7 223 338	7 673 593	7 902 613	2,1	3
...
18.	Türkiye	2 929 408	3 630 742	5 093 727	1,3	40,3

Kaynak: Trademap, Polonya Verileri

Polonya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%2023)	Değişim (%2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		335 451 322	358 592 597	370 101 778	100	3,2
1.	Almanya	70 635 849	75 023 998	93 590 452	25,3	24,7
2.	Çin	49 662 974	47 122 801	34 257 863	9,3	-27,3
3.	Hollanda	13 714 264	13 362 592	24 639 926	6,7	84,4
4.	İtalya	16 750 365	16 682 387	18 086 791	4,9	8,4
5.	Çekya	10 725 393	11 130 828	15 220 980	4,1	36,7
6.	Belçika	7 036 833	7 061 643	15 047 780	4,1	113,1
7.	Fransa	11 240 695	10 805 479	14 194 406	3,8	31,4
8.	ABD	10 371 595	15 831 940	9 814 079	2,7	- 38
9.	İspanya	7 258 295	6 925 208	8 945 823	2,4	29,2
10.	G. Kore	7 651 276	8 795 961	8 666 408	2,3	-1,5
11.	İsveç	5 538 256	6 235 505	8 367 204	2,3	34,2
12.	Slovakya	6 342 915	5 813 200	7 721 376	2,1	32,8
13.	Avusturya	5 349 172	5 152 097	7 648 690	2,1	48,5
14.	S. Arabistan	2 524 624	6 013 094	7 522 259	2	25,1
15.	Macaristan	5 098 008	5 172 035	6 675 600	1,8	29,1
...
18.	Türkiye	6 157 195	6 169 972	5 318 277	1,4	-13,8

Kaynak: Trademap, Polonya Verileri

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Polonya, 2023 yılında tahmini 33 milyar dolar ile doğrudan yabancı yatırım çekmiştir. Toplam yabancı sermaye stoğu 353 milyar dolara ulaşmıştır.

Polonya'ya giriş yapan doğrudan yabancı sermayenin ülkelere göre dağılımına ilişkin verilere bakıldığında, ülkeye gelen doğrudan yabancı sermayenin %80'den fazlası AB kaynaklıdır.

Yabancı yatırımlar imalat sanayinin yanı sıra ticaret ve finansman alanlarında yoğunlaşmaktadır. Yabancı yatırımların yoğun olduğu imalat sanayi kolları ise gıda işleme, otomotiv, kağıt, elektrik ve kimya endüstrileridir.

Doğrudan Yabancı Yatırım İstatistikleri

	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	36 900	32 781	36 000	42 000	46 000	49 000	52 000
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	5,36	4,10	3,90	4,10	4,20	4,20	4,20
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	320 509	353 290	389 290	431 290	477 290	526 290	578 290
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	- 11 248	- 7 125	- 10 000	- 11 000	- 12 000	- 13 000	- 14 000
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	82 008	89 133	99 133	110 133	122 133	135 133	149 133

Kaynak: EIU

*: Tahmin

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

Türkiye-Polonya Dış Ticareti

Polonya'nın 2004 yılındaki AB üyeliğine kadar 23 Nisan 1974 tarihli Ticaret Anlaşması ve 4 Ekim 1999 tarihli Serbest Ticaret Anlaşması çerçevesinde şekillenen Türkiye-Polonya ticari ilişkileri, bu tarihten itibaren Gümrük Birliği esasına dayanarak yürütülmektedir.

Türkiye ile Polonya arasındaki ticaretin hacmi 2000 yılından itibaren düzenli artış göstermiş olup, 11 milyar dolara ulaşmıştır. 2023 yılında ülkeye ihracatımız yaklaşık 6 milyar dolar, ithalatımız ise 5 milyar dolar olmuştur.

2023 yılında Polonya ile ticarete Türkiye'nin yaklaşık 1 milyar dolar dış ticaret fazlası vermiştir.

Türkiye'nin Polonya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İİK 15)	2021	2022	2023	Pay (%2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			4 674 090	5 494 446	5 952 077	100	8,3
1.	8703	Otomobiller	450 061	607 309	837 156	14,1	37,8
2.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	275 331	331 687	370 548	6,2	11,7
3.	8701	Traktörler	192 398	229 807	251 794	4,2	9,6
4.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb. (yüzme kıyafetleri hariç)	73 273	70 771	132 566	2,2	87,3
5.	8503	Sadece veya esas itibarıyla 85.01 veya 85.02 pozisyonlarındaki makinalarda kullanılmaya elverişli aksam ve parçalar	14 979	34 486	116 793	2	238,7
6.	8504	Elektrik transformatörleri, statik konvertörler (örneğin; redresörler) ve endüktörler	50 073	95 742	100 341	1,7	4,8
7.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	63 419	101 771	91 607	1,5	-10
8.	8483	Transmisyon milleri, kranklar; yatak kovanları ve mil yatakları; dişliler ve sistemleri; vidalar; dişli kutuları volan vb.	74 179	69 564	89 176	1,5	28,2
9.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	53 338	43 401	82 510	1,4	90,1
10.	8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	7 651	35 489	82 252	1,4	131,8
11.	7606	Alüminyum saclar, levhalar, şeritler (kalınlığı 0,2 mm. yi geçenler)	81 679	92 423	81 263	1,4	-12,1
12.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	68 536	64 245	76 623	1,3	19,3
13.	7604	Alüminyumdan çubuklar ve profiller	94 688	139 157	74 830	1,3	-46,2
14.	7607	Alüminyumdan yaprak ve şeritler (kalınlık <= 0, 2mm)	51 171	87 621	74 454	1,3	-15

15.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	12 864	38 452	72 926	1,2	89,7
-----	------	---	--------	--------	--------	-----	------

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

Türkiye'nin Polonya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			3 635 857	4 294 251	5 073 998	100	18,2
1.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	296 284	278 373	311 737	6,1	12
2.	8703	Otomobiller	183 779	153 275	243 408	4,8	58,8
3.	8507	Elektrik akümülatörleri (bunların separatörleri dahil)	36 212	225 144	236 243	4,7	4,9
4.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	101 593	72 032	232 651	4,6	223
5.	8408	Sıkıştırma ile ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motorlar (dizel ve yarı dizel)	151 027	177 649	216 519	4,3	21,9
6.	8701	Traktörler	92 931	133 397	167 611	3,3	25,6
7.	0201	Sığır eti (taze/soğutulmuş)	0	0	161 700	3,2	0
8.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	130 251	232 851	138 257	2,7	-40,6
9.	8433	Hasat ve harman, çim biçme makinaları ile yumurta ve tarım ürünlerini büyüklüklerine göre ayıran ve temizleyen makinalar	144 859	100 762	138 197	2,7	37,2
10.	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	119 620	132 148	134 015	2,6	1,4
11.	8421	Santrifüjler; sıvıların veya gazların filtre edilmesine veya arıtılmasına mahsus makina ve cihazlar	140 508	121 501	127 771	2,5	5,2
12.	8451	Dokuma ipliklerin, mensucatın yıkanması, temizlenmesi, kurutulması, ütülenmesi, sarılması, katlanması vb. için makinalar	20 954	40 493	106 639	2,1	163,4
13.	7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmiş külçeler	227 568	117 116	101 396	2	-13,4
14.	3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	75 585	99 940	98 036	1,9	-1,9
15.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	73 586	91 721	96 873	1,9	5,6

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

6. POLONYA HAZIR GİYİM VE KONFEKSİYON PAZARI

Polonya'nın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1000 \$)

ÜLKE	2022	2023	Değişim %	Pay %
TOPLAM	12.144.117	13.794.668	13,6%	100,0%
ALMANYA	5.415.927	5.682.773	4,9%	41,2%
HOLLANDA	514.436	735.246	42,9%	5,3%
ÇEK CUMHURİYETİ	661.041	712.935	7,9%	5,2%
UKRAYNA	400.309	507.844	26,9%	3,7%
FRANSA	286.526	503.221	75,6%	3,6%
İSVİÇRE	402.170	500.157	24,4%	3,6%
ROMANYA	471.677	490.889	4,1%	3,6%
AVUSTURYA	426.805	444.238	4,1%	3,2%
İTALYA	240.400	285.902	18,9%	2,1%
BELÇİKA	252.345	284.136	12,6%	2,1%

Kaynak: Trademap, Polonya Verileri

Polonya'nın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatı Yaptığı Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP	ÜTÜN GRUPLARI	2022	2023	Değişim %	Pay %
	TOPLAM	12.144.117	13.794.668	13,6%	100,0%
'6204	Kadınlar ve kız çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, pantolon etekler, pantolonlar, askılı, ve üst ön parçalı tulumlar, kısa pantolonlar ve şortlar (yüzme, kıyafetleri hariç)	2.054.617	2.444.825	19,0%	17,7%
'6110	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler ve benzeri eşya (örme)	1.255.480	1.348.167	7,4%	9,8%
'6203	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçalı tulumlar, kısa , pantolonlar ve şortlar (yüzme kıyafeti hariç)	1.163.055	1.254.307	7,8%	9,1%
'6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim, eşyası (örme)	1.003.970	1.066.987	6,3%	7,7%
'6104	Kadınlar ve kız çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, pantolon etekler, pantolonlar, askılı, ve üst ön parçası olan tulumlar, kısa pantolonlar ve şortlar (örme), (yüzme kıyafeti hariç)	1.008.713	936.603	-7,1%	6,8%
'6202	Kadın ve kız çocuklar için mantolar, kabanlar, kolsuz ceketler, pelerinler, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar ve, benzeri eşya (62.04 pozisyonundakiler hariç)	0	724.237		5,3%
'6307	Diğer hazır eşya (elbise patronları dahil)	505.364	430.753	-14,8%	3,1%
'6201	Erkekler veya erkek çocuklar için paltolar, kabanlar, kolsuz , ceketler, pelerinler, anoraklar (kayak ceketleri dahil), rüzgarlıklar , ve benzeri eşya (62.03 pozisyonundakiler hariç)	0	375.008		2,7%
'6211	Spor, kayak ve yüzme kıyafetleri; diğer giyim eşyası	263.143	350.582	33,2%	2,5%

'6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	329.029	345.428	5,0%	2,5%
-------	--	---------	---------	------	------

Kaynak: Trademap, Polonya Verileri

Polonya'nın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatı Yaptığı Başlıca Ülkeler (1000 \$)

ÜLKE	2022	2023	Değişim %	Pay %
TOPLAM	14.322.978	15.096.297	5,40%	100,0%
ALMANYA	1.075.460	4.815.848	347,79%	31,9%
İSPANYA	82.314	1.530.595	1759,46%	10,1%
BANGLADEŞ	3.340.566	1.496.058	-55,22%	9,9%
ÇİN	3.710.969	1.455.423	-60,78%	9,6%
HOLLANDA	180.079	866.802	381,35%	5,7%
TÜRKİYE	1.261.413	596.761	-52,69%	4,0%
İTALYA	249.276	559.519	124,46%	3,7%
FRANSA	109.065	457.783	319,73%	3,0%
MYANMAR	519.380	449.814	-13,39%	3,0%
BELÇİKA	95.861	406.864	324,43%	2,7%

Kaynak: Trademap, Polonya Verileri

Polonya'nın Hazır Giyim ve Konfeksiyon İthalatı Yaptığı Başlıca Ürünler (1000 \$)

GTİP	ÜRÜN GRUPLARI	2022	2023	Değişim %	Pay %
	KONFEKSİYON	14.322.978	15.096.297	5,4%	100,0%
'6204	Kadınlar ve kız çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, pantolon etekler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçalı tulumlar, kısa pantolonlar ve şortlar (yüzme, kıyafetleri hariç)	2.452.119	2.424.388	-1,1%	16,1%
'6110	Kazaklar, süveterler, hırkalar, yelekler ve benzeri eşya (örme)	1.707.992	1.702.193	-0,3%	11,3%
'6109	Tişörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim, eşyası (örme)	1.343.707	1.308.791	-2,6%	8,7%
'6203	Erkekler ve erkek çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçalı tulumlar, kısa pantolonlar ve şortlar (yüzme kıyafeti hariç)	1.246.628	1.242.471	-0,3%	8,2%
'6104	Kadınlar ve kız çocuklar için takım elbiseler, takımlar, ceketler, blazerler, elbiseler, etekler, pantolon etekler, pantolonlar, askılı ve üst ön parçası olan tulumlar, kısa pantolonlar ve şortlar (örme), (yüzme kıyafeti hariç)	1.236.604	1.156.792	-6,5%	7,7%
'6202	Kadın ve kız çocuklar için mantolar, kabanlar, kolsuz ceketler, pelerinler, anoraklar (kayak ceketleri dâhil), rüzgarlıklar ve benzeri eşya (62.04 pozisyonundakiler hariç)	0	927.166		6,1%
'6201	Erkekler veya erkek çocuklar için paltolar, kabanlar, kolsuz ceketler, pelerinler, anoraklar (kayak ceketleri dâhil), rüzgarlıklar ve benzeri eşya (62.03 pozisyonundakiler hariç)	0	503.172		3,3%
'6206	Erkekler veya erkek çocuklar için paltolar, kabanlar, kolsuz ceketler, pelerinler, anoraklar (kayak ceketleri dâhil), rüzgarlıklar ve benzeri eşya (62.03 pozisyonundakiler hariç)	370.524	364.268	-1,7%	2,4%
'6307	Diğer hazır eşya (elbise patronları dâhil)	396.627	362.879	-8,5%	2,4%
'6302	Yatak çarşafı, masa örtüleri, tuvalet ve mutfak bezleri	466.186	357.438	-23,3%	2,4%

Kaynak: Trademap, Polonya Verileri

7. POLONYA PAZARININ ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

AB ve Fikri Sınai Mülkiyet Hakları Avrupa Birliği Fikri Sınai Mülkiyet Hakları Ofisi-EUIPO, AB markaları, tescilli topluluk tasarımları, zanaat ve sanayi ürünlerine yönelik coğrafi işaretler ile fikri mülkiyet alanında Avrupa'da ve uluslararası arenada iş birliğini yönetmekten sorumlu bir AB kuruluşudur. Ayrıca, Fikri Mülkiyet Haklarının İhlallerine İlişkin Avrupa Gözlemevi'ni (European Observatory on Infringements of Intellectual Property Rights) yönetmekle görevlidir. Bu kuruluş, ulusal ve bölgesel faaliyet gösteren Fikri Sınai Mülkiyet Ofisleri, kullanıcı grupları, Avrupa Komisyonu, Avrupa Parlamentosu ve diğer uluslararası kuruluşlarla ortak çalışmaktadır (<https://euipo.europa.eu/>).

Polonya'da fikri ve sınai mülkiyet haklarının korunması kanunla garanti altına alınmıştır. AB üyesi olarak Polonya, AB kanunlarında yer alan tüm gereklilikleri ve standartları karşılamaktadır.

Polonya'da ticari markaların tescili zorunlu değildir. Ancak, bu durumda üçüncü şahısların aynı markayı kullanmaları, hatta tescil ettirmeleri mümkün olduğundan, Polonya piyasasına yeni giren firmaların markalarını hemen tescil ettirmelerinde fayda görülmektedir. Eğer bir marka önceden üçüncü kişilerce tescil ettirilmişse markanın satın alınması yahut bir lisans anlaşması vasıtasıyla kullanılması imkan dahilindedir. Polonya mevzuatına göre lisans anlaşmasının yazılı olarak yapılması gerekmektedir.

Firmalar tarafından dikkat edilmesi gereken unsur, diğer ülkelerde tescil edilen markaların Polonya'da korunması için Polonya Patent Ofisi'ne kayıt için başvurulması gerektiği hususudur. Yabancı şirketler, işlemlerini, temsil yetkisi verdikleri Polonyalı lisanslı bir patent avukatı aracılığıyla yürütmelidir.

Ticari markalar, Polonya'da uluslararası sözleşmelere dayanan geniş bir korumayı haizdir. Markanın korunması bakımından arzu edilen bölgenin büyüklüğüne göre markalar yalnızca Polonya'da ya da AB içinde tescil edilebilmektedir. Ticari markanın korunması, markanın Patent Ofisi nezdinde tescil edilmesi suretiyle elde edilmekte ve ticaret markasının doğru bir şekilde verilmesinden itibaren 10 yıllık bir süre boyunca geçerli olmaktadır. Bu koruma, hak sahibi kişinin başvurusu üzerine müteakip 10'ar yıllık süreler için uzatılabilmektedir.

Patent konusunda müracaatların ibraz edileceği merci Polonya Patent Ofisi (<https://uprp.gov.pl/pl>)'dir. Bir patent, patent sahibine, patent buluşu Polonya'da kullanması

konusunda münhasır bir hak vermektedir. Yabancı müracaatçılar, Polonya Patent Vekilleri tarafından temsil edilmelidir. Kaydedilen patentler, patent müracaat tarihinden itibaren 20 yıl süreyle geçerlidir. Bir kullanım modelinin koruma hakkı süresi beş yıl olup, bir beş yıl daha uzatılmaktadır. Patent veya koruma hakkını muhafaza etmek için yıllık ücretin ödenmesi gerekmektedir. Patentler, kanunda öngörülen şartların yerine getirilmediğinin kanıtlanması üzerine kısmen veya tamamen geçersiz kılınabilmektedir.

Polonya'da, bir telif haklarının tescil edilmesi gerekli olmamakla birlikte, hakların korunması, doğrudan kanundan kaynaklanmaktadır. Polonya'daki telif hakları kapsamında ses ve video kayıtları, televizyon ve radyo istasyonları, sanat uygulamaları korunmaktadır. Endüstriyel tasarım, mimari çalışmalar ve/veya şehir planlama çalışmaları ve bilgisayar programı da dahil olmak üzere imalat, teknoloji ve bilim alanlarındaki fikri mülkiyet hakları koruma altına alınmaktadır. Eser sahiplerinin hakları hem ekonomik hem de kişisel hakları içermektedir. Genel olarak, ekonomik haklar, eser sahibinin ölümünden 70 yıl sonra sona ermektedir.

Dağıtım Kanalları

Yaklaşık 320 milyar dolar civarındaki perakende piyasası ile Polonya, Avrupa Birliği'ne 2004 yılında katılan 10 ülke arasında en büyük pazara sahiptir. Perakende piyasası, ilk modern alışveriş merkezinin açıldığı 1993 yılından bu yana düzenli olarak büyümekte, iç talep de büyümeye paralel bir şekilde hızla gelişmektedir. 2023 yılında ülkede 560 bin metrekare yeni perakende satış alanı hizmete girmiştir. Polonya'da halihazırda 7 Milyon metrekare alışveriş merkezi ve yaklaşık 369 bin mağaza bulunmakta olup, 2,9 milyon metrekare ilave perakende alışveriş alanı inşa edilmektedir. Böylece her bin kişiye 350 metrekarelik alışveriş merkezi alanı düşecektir.

Alışveriş merkezlerinin % 65'i Polonya'nın büyük şehirleri Varşova, Lodz, Wroclaw, Krakow, Poznan, Szczecin'de yer almaktadır. Varşova'da 57, Górnolsko-Zagbiowska (Yukarı Silezya) bölgesinde 47, Tricity'de 26, Poznan'da 20 adet alışveriş merkezi bulunmaktadır. Alışveriş merkezlerinin büyük bölümü uluslararası yabancı sermayeli şirketler tarafından inşa edilmektedir.

Polonya perakende sektörü küresel mali krizden çok fazla etkilenmemiş olmakla birlikte, önemli alışveriş merkezlerinde kiraların genellikle Euro karşılığı olarak belirlenmesi ve zlotinin son dönemde önemli şekilde değer kazanması düşük cirolu perakendecileri güç durumda bırakmıştır. Pandemi döneminde alınan kısıtlamalarla 2020 yılının neredeyse tamamında alışveriş merkezleri

kapalı olmuştur. 2021 yılı mayıs ayı itibariyle kısıtlama önlemlerinin kademeli olarak kaldırılmasıyla birlikte perakende sektörü toparlanmaya başlamıştır.

Polonya'da zincir marketler yaygın şekilde tercih edilmektedir. Büyük zincir marketler, pazarda %35'lik bir paya sahiptir. Bunun yanı sıra, zincir marketlerin express küçük şubeleri de yaygın olmakla birlikte pazardaki payı %20'dir. 2023 yılı itibariyle Polonya genelinde 536 hipermarket ve 9600 süpermarket bulunmaktadır. Söz konusu marketler büyük ölçüde yabancı sermayeye aittir. Biedronka, Dino, Kaufland, Netto, Aldi pazarda önemli paya sahip ve tüketici tarafından bilinen, yaygın tercih edilen zincir süpermarketlerdendir. Pazarda en geniş paya sahip olan ve 2023 yılında 19,7 milyar Euro satış hacmi gerçekleştiren Biedronka'nın Polonya genelinde 3500 şubesi bulunmaktadır. Auchan, Tesco, E.Leclerc, Carrefour ise en çok tercih edilen hipermarketler arasında önde gelmektedir.

Perakende piyasasında hakim konumda bulunan bir Polonya zinciri bulunmamakla beraber büyümekte olan bazı Polonyalı şirketler mevcuttur. Polonyalı zincirlerden Ruch, alışveriş merkezlerindeki gazete-dergi köşeleri ve yol kenarlarında büfe formatında olmak üzere 9500 adet birim ile tüm ülke sathına yayılmayı planlamaktadır.

Polonya'da karar alma sürecinin gerek firma gerek devlet düzeyinde çok yavaş işlemesi, sermayenin sınırlılığı nedeniyle siparişlerin miktarının küçük olması, bir acente, distribütör veya şube aracılığıyla çalışılmasını zorunlu kılmaktadır.

Polonyalı ithalatçılar acente veya temsilcilikten çok distribütör olarak faaliyette bulunmayı tercih etmektedirler. Distribütörlük anlaşması, tarafların karşılıklı çıkarları doğrultusunda herhangi bir formda yapılabilmektedir. Bu çerçevede, seçilecek distribütörlerin, komünist dönemde malların ithalatı ile iştigal eden dış ticaret kuruluşlarının devamı niteliğindeki şirketlerden seçilmesi mümkün olduğu gibi, sanayi ile güçlü bağlantıları bulunan şahıslardan (mesela büyük dış ticaret firmalarının eski çalışanlarından) seçilmesi de imkân dâhilindedir. Bununla birlikte, distribütörlerin halen büyük ölçüde yerel düzeyde ve küçük ölçekli olarak faaliyette bulduklarının, ithalatı büyük ölçüde kendilerinin finanse ettiklerinin göz önünde tutulmasında fayda bulunmaktadır.

Polonyalı acente ve distribütörler, yabancı partnerlerinden, giderek artan şekilde, pazarlama ve tanıtım faaliyetlerinde destek sağlamasını, staj verilmesini ve finansman temin edilmesini beklemektedir. Ayrıca, yeni bir ürünün pazarlama maliyetini yüklediği dikkate alınarak, münhasır distribütörlük verilmesi tavsiye edilmektedir. Satış sonrası hizmet ve ürüne ait garantiler Polonyalı

ithalatçuların dikkat ettiği hususlar arasında yer almaktadır. Ticaret fuarları, distribütör bulunması için uygun bir ortam teşkil etmektedir.

Mal ve hizmetlerin uygun bir şekilde fiyatlandırılması Polonya piyasasında kalıcı olunması bakımından kritik öneme sahiptir. Küresel mali kriz sırasında Polonya parası Zlotinin, Dolar ve Euro karşısında önemli ölçüde değer kaybetmiş olsa da son yıllarda ciddi bir istikrar arz eden para birimi haline gelmeye başlamış ve 2023 yılında döneminin en güçlü değerine ulaşmıştır.

Tüketici Tercihleri

Polonya perakende piyasasında yüksek kalite ve zevke hitap eden mağazalara yönelik halihazırda önemli bir potansiyel bulunmaktadır. Polonya halkının geleneksel olarak alışveriş merkezlerine gitme ve alışveriş yapma bir aktivite veya boş zaman geçirme faaliyeti olarak görmesi nedeniyle söz konusu büyük mağazalara ve alışveriş merkezlerine yoğun bir ilgi mevcut olmakla birlikte, özellikle gençler arasında, e-ticaret alışkanlığı hızla yaygınlaşmaya başlamıştır. Küresel pandemi döneminde e-ticaret kullanımı artmış ve sektörün hacmi 2023 yılında 22 milyar avroya ulaşmıştır.

Polonya'da pazarlama ve reklam stratejisi açısından yerel özelliklerin dikkate alınması önem arz etmektedir. Görsel ve yazılı basın üzerinden reklam verilmesi şirket imajının yerleşmesi açısından önem taşımaktadır. İhtisas yayınları, dergi ve gazetelere verilebilecek reklamlar da ürün tanıtımı açısından etkili sonuçlar verebilmektedir. Bunun yanı sıra, halkın büyük bölümünün gelir seviyesi Avrupa'nın birçok ülkesinden daha düşüktür ve önemli bir tüketici kitlesi oldukça muhafazakardır ve metropol şehirler ile kırsal yöreler arasında halen büyük fark mevcuttur. Eski rejim döneminde yetişen orta yaş grubu reklamlara eleştirel ve şüphe ile yaklaşmakta, reklamın görselliğinden ziyade bilgi içeriğine daha fazla önem vermektedir. İki markayı karşılaştıran reklamlarda, Polonya halkının, kötü lanse edilen markaya yöneldikleri belirtilmekte ve bu tarz reklamdan kaçınılması tavsiye edilmektedir. Özellikle yüksek teknoloji ürünlerinde kalite algısı nedeniyle batılı markalar tercih edilmektedir. Son dönemde, yaygınlaşmaya başlayan farklı yaşam temalarıyla birlikte, basit ve güvenli bir yaşam biçimini çağrıştıran komünist dönem temalı nostaljik reklamlarla orta yaş kitlelerine ulaşılması yeni bir trend olarak yaygınlık kazanmaktadır.

Polonyalı tüketici kitlesinin karar sürecinde fiyat performans öncelikli olmak üzere, ürünün son kullanma tarihi ve kalite güvencesi gibi hususlara dikkat ettiği, bilhassa televizyon reklamlarının etkili olduğu görülmektedir.

Ulaştırma ve Taşımacılık Maliyetleri

Polonya, Avrupa kıtasındaki merkezi konumu ve AB'nin Doğu sınırında yer alması nedeniyle önemli ticaret güzergahlarına sahiptir. Baltık kıyısındaki Szczecin, Gdynia and Gdansk limanları Orta Avrupa'nın kuzey denizlerine açılımını sağlamaktadır.

Ticari faaliyetler yoğun olarak Polonya'nın Baltık kıyısındaki Tricity olarak adlandırılan Gdansk, Gdania, Sopot liman şehirleri ve Almanya sınırındaki Szczecin Limanı üzerinden sürdürülmektedir. Gdansk limanından yıllık 21 milyon ton yük elleçlenmektedir. Polonya, 118 gemilik ve 1.929 bin gross tonluk bir ticari filoya sahiptir. Özellikle Tricity bölgesinde yeni yatırımlarla limanların kapasitesinin artırılmasına yönelik çalışmalar yürütülmektedir.

Avrasya'dan Avrupa'ya karayolu ile yapılan taşımacılıkta da Polonya yaygın olarak tercih edilmektedir. Polonya'nın, 423.997 kilometrelik bir karayolu altyapısı bulunmaktadır. Karayollarının 1.775 kilometresi otoyol, 2.970 kilometresi ekspres yollardan oluşmaktadır. Belarus sınırında Baliestok ve Biala Podlaska bölgelerindeki karayolları kullanılmakta, Ukrayna'dan Avrupa'ya yapılan taşımalarda Polonya'nın Lübeliski ve Lublin hatları öne çıkmaktadır.

Ülkemiz ile Polonya arasında yapılan karayolu taşımacılığında zaman ve maliyet avantajı nedeniyle genel olarak Budapeşte-Bratislava-Bruno-Ostrawa-Katowice güzergahı kullanılmaktadır. Katowice üzerinden doğu-batı-kuzey şehirlerine doğru güzergah dağılmaktadır.

Tır ile ulaşım ortalama 3 gün sürmektedir. Polonya'ya taşımacılık yapan Türk tırları, Bulgaristan, Sırbistan ve Macaristan sınır girişlerinde kontrole tabi tutulmaktadır. Macaristan'dan itibaren AB ülkelerine yapılan taşımalar, varacağı gümrük noktasına kadar kesintisiz devam edebilmektedir.

Polonya teslim tır ücretleri ortalama 2900-3200 avro arasında değişmektedir. Ancak küresel pandemi döneminde Asya çıkışlı konteynır taşımacılığında yaşanan sıkıntılar ve alınan önlemler ve kısıtlamalar nedeniyle maliyetleri %60 oranında artırmıştır. Benzer şekilde ülkemizden deniz yoluyla yapılan taşımacılıkta da konteynır temin sıkıntıları nedeniyle %40-50 oranında maliyet artışı söz konusudur.

Polonya'nın en büyük uluslararası hava limanı Varşova Frederic Chopin Hava Limanı olup, 60'ın üzerinde ülke ile doğrudan uçuş bağlantısı bulunmaktadır. Kraków, Gdansk, Katowice, Poznan, Wroclaw, Szczecin ve Lodtz şehirleri de uluslararası hava limanlarına sahip olup, önemli modernizasyon çalışmaları yürütülmektedir.

Polonya'da toplam demiryolu uzunluğu 23.420 kilometredir. AB'nin Rusya Federasyonu ve BDT ülkeleriyle demiryolu bağlantısı Polonya üzerinden gerçekleştirilmektedir. Polonya Devlet Demiryollarının (PKP) ekspres yolcu eğilimleri, yüksek kaliteli hizmet sunmakta olup, Viyana, Prag, Berlin gibi komşu ülke şehirlerine ve Katowice ve Krakov gibi iç merkezlere de ulaşım sağlamaktadır. Genel olarak ülkenin demiryolu ağı da modernizasyona ihtiyaç duymaktadır. Hükümet, AB Fonları aracılığıyla demiryolu sisteminin modernize edilmesi, tren hızlarının AB ortalamasına çıkartılmasına yönelik kapsamlı bir yatırım programı yürütmektedir.

Yatırım Teşvikleri

Polonya, Orta ve Doğu Avrupa'da doğrudan yabancı yatırımlar bakımından en çok tercih edilen ülkeler arasında yer almaktadır. İstikrarlı ekonomik büyüme, artan AB Fonları ve diğer teşvikler Polonya'nın yatırım açısından cazibesine katkıda bulunmaktadır. Polonya hükümetinin yabancı yatırımcıları özellikle de imalat sanayi, ulaşım, iletişim, yeşil teknolojiler alanında sunduğu destek programları ile ülkenin yatırım destinasyonu olarak çekiciliğini artırmaktadır.

Polonya, yerli ve yabancı yatırımcı arasında herhangi bir ayırım gözetmeden birçok alanda farklı destek unsurlarıyla birlikte yatırım teşvikleri sunmaktadır. Yatırım teşvikleri;

- AB Fonlarından hibeler, yatırım ve istihdam, Ar-Ge faaliyetleri, çevrenin korunması, eğitim programları, lojistik, yenilebilir enerji gibi alanlar için tasarlanmış ulusal programlar için hibeler,
- Polonya hükümeti teşvikleri (Ar-ge projeleri, Çevresel Projeler, Polonya Ekonomisi İçin Önem Arz Eden Yatırımların Desteklenmesine İlişkin Program),
- Özel Ekonomik Bölgelerde kurumlar vergisi muafiyeti,
- Gayrimenkul vergisi muafiyeti,
- İleri Teknoloji ve Ar-Ge Şirketleri için Teknoloji Parkları,
- Yeni teknoloji alımı için tecihli vergi indirimleri,
- Ar-Ge Merkezleri için tecihli vergi indirimleri.

Kamu İhaleleri

Polonya'da, tüm kamu ihaleleri Kamu İhale Ofisi tarafından yayınlanan kamu ihale bülteni "**Biuletyn Zamowien Publicznych**" aracılığıyla yayımlanmaktadır. (<https://www.uzp.gov.pl/>) Bunun yanı sıra, Polonya'da açılan müteahhitlik hizmetleri ile ilgili, bedeli 5.278.000 avronun üzerinde olan ihaleler diğer AB ülkeleri gibi TED (Tenders Electronic Daily- <http://ted.europa.eu>)'de yayınlanmaktadır. Ayrıca, Sağlık Bakanlığının kamu ihaleleri ise <https://www.gov.pl/zdrowie/zamowienia-publiczne> web sitesinde duyurulmaktadır.

Bedeli 60.000 ila 5.278.000 avro arasındaki ihaleler Kamu İhale Bülteninde, bedeli 6.000 ila 60.000 Euro olan ihalelerin duyuruları ise, **Kamu İhale Portalında** (www.portal.uzp.gov.pl) yine Lehçe olarak yayınlanmaktadır. Süresi genelde 7-14 gün arasında değişen bu ihalelerin takibi için portalın günlük olarak ziyaret edilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

1. ITC TRADEMAP: <https://www.trademap.org/Index.aspx>
2. T.C. TİCARET BAKANLIĞI
3. TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ

YASAL UYARI: Bu rapor Birliğimiz uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Birliğimiz hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. Birliğimizin yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.